
Usikker effekt av psilocybin ved anoreksi

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

HAAKON B. BENESTAD

Universitetet i Oslo

Det er vanskelig å trekke sikre konklusjoner om effekten av en enkeltdose med det psykedeliske stoffet psilocybin mot anorexia nervosa.

Spiss fleinsopp (*Psilocybe semilanceata*). Illustrasjonsfoto: IvanMikhaylov / iStock

Spiss fleinsopp er den eneste hallusinogene soppen som er vanlig i Norge. Den inneholder tryptaminen psilocybin, som kan gi hallusinasjoner via selektive serotoninreseptorer. Effekten av psilocybin mot anorexia nervosa er nylig undersøkt i en fase 1-studie [\(1\)](#).

Anorexia nervosa er en alvorlig psykiatrisk lidelse med lav kroppsvekt, forstyrret kroppsbilde og strengt innskrenket fødeinntak. Pasienter med anorexia nervosa har betydelig økt risiko for å dø av medisinske komplikasjoner og selvmord, og bare omtrent en tredel oppnår stabil, langvarig helbredelse. Det finnes ingen spesifikk behandling. Hallusinogener er forsøkt brukt i behandlingen av pasienter med depresjon

og tvangslidelser, som ofte ses sammen med anorexia nervosa. Kanskje har slik behandling effekter i tillegg til oppretting av serotoninbalansen, slik som å motvirke svinn av hjernens grå substans, som kan ses ved anorexia nervosa.

I studien ble ti voksne kvinner med anorexia nervosa behandlet med en engangsdose med 25 mg psilocybin, sammen med to førseanser med psykologisk støtte og tilsvarende etterseanser. Behandlingen ble tålt godt, bedømt på grunnlag av EKG, laboratorietester og kliniske tegn. Bivirkninger, slik som forbigående hodepine, kvalme og fatigue, var akseptable.

Pasientene responderte svært forskjellig på psilocybin. Forstyrret selvbilde var signifikant korrigert ved kontrollundersøkelsen etter én måned. Fire pasienter hadde en så stor korreksjon av spiseavviket ved tremånederskontrollen at de kunne anses som å være i remisjon.

– Denne studien har svært mange begrensninger, sier Ulrik Fredrik Malt, som er professor emeritus i psykiatri og psykosomatisk medisin ved Universitetet i Oslo. Pasientene meldte seg selv fordi de ønsket å forsøke psilocybin. De var voksne og hadde bare lett grad av anoreksi. Kun fire hadde en kroppsmasseindeks lavere enn 17,5 kg/m², noe som tilsier at flertallet ikke oppfylte ICD-10-kriteriene for anorexia nervosa. Flere hadde brukt selektive serotoninreopptakshemmere forut for psilocybinbehandlingen, noe som kan ha påvirket reseptorstatusen. Det ble i tillegg gitt omfattende psykologiske intervensjoner, bl.a. veiledning i verbalisering av sykdomsopplevelse og personlige mål for bedring, foruten psykoedukasjon og psykoterapi i form av oppmerksomt nærvær (mindfulness). Det er derfor vanskelig å trekke sikre konklusjoner om den spesifikke effekten av psilocybin. Det gjenstår å se om gjentatte behandlinger med psilocybin kan være effektivt hos en undergruppe med lett grad av anorexia nervosa, sier Malt.

REFERENCES

1. Peck SK, Shao S, Gruen T et al. Psilocybin therapy for females with anorexia nervosa: a phase 1, open-label feasibility study. Nat Med 2023; 29: 1947–53. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 5. januar 2024. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0734

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. juli 2026.